

Erikoishammaslääkäri- koulutus

Osaamisen arviointi

Voimassa 1.8.2022–31.7.2023

Sisällysluettelo

HAMMASLÄÄKETIETEELLINEN DIAGNOSTIIKKA / SUUN MIKROBIOLOGIA	3
HAMMASLÄÄKETIETEELLINEN DIAGNOSTIIKKA / SUUPATOLOGIA.....	3
HAMMASLÄÄKETIETEELLINEN DIAGNOSTIIKKA / SUURADIOLOGIA.....	5
HAMPAISTON OIKOMISHOITO.....	6
KLIININEN HAMMASHOITO / KARIOLOGIA JA ENDODONTIA.....	6
KLIININEN HAMMASHOITO / LASTEN HAMMASHOITO.....	8
KLIININEN HAMMASHOITO / PARODONTOLOGIA	9
KLIININEN HAMMASHOITO / PROTETIIKKA JA PARENTAFYSIOLOGIA.....	10
SUU- JA LEUKAKIRURGIA.....	11
TERVEYDENHUOLTO.....	12

Tämä osaamisen arviointi -opas koskee niitä erikoistuvia, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden 1.8.2022-31.7.2023. Erikoistuvalla on aina mahdollisuus suorittaa koulutuksensa uusimman opetussuunnitelman ja Osaamisen arviointi -oppaan mukaan. Ennen valmistumistaan erikoistuvan on osoitettava osaamistavoitteiden täyttyminen, esim. olemassa olevien EPA-arviointien avulla.

Etapit ja luottamukseen perustuvat pätevyudet (Entrustable Professional Activities, EPA)

Osaamisen karttumista voidaan kuvata etapin tai EPA-arvioinnin avulla. Etapit ovat erikoistuvan kehittymistä viitoittavia virstanpylväitä, joiden saavuttamista dokumentoidaan itsearviointien ja havainnoinnin avulla. EPA on erikoisalan keskeinen työtehtävä tai toiminta, jonka kaikissa toimipisteissä työskentelevien alan erikoishammaslääkärien voidaan olettaa hallitsevan. Toistuvien arviointien avulla vahvistetaan opittuja oikeita toimintatapoja ja korjataan väärinkäsityksiä. Osa keskeisistä työtehtävistä on mahdollista oppia nopeasti, osassa harjaantumiseen vaaditaan paljon työtä. Osaamisen karttuessa erikoistuvalla annetaan lisääntyvästi itsenäisyyttä, kunnes hän on saavuttanut erikoishammaslääkäriltä edellytettävän osaamisen.

HAMMASLÄÄKETIETEELLINEN DIAGNOSTIIKKA / SUUN MIKROBIOLOGIA

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

EPA-arviointi

Koulutettavan edistymistä ja osaamisen karttumista arvioidaan koulutuksen eri vaiheissa EPA-arvioinnilla. EPA:t laaditaan siten, että ne vaatimuksiltaan vastaavat erikoistuvan hammaslääkärin suun mikrobiologian erikoisalakohtaisia osaamisvaatimuksia. EPA-arviointeja suoritetaan koulutuksen aikana 10–20.

HAMMASLÄÄKETIETEELLINEN DIAGNOSTIIKKA / SUUPATOLOGIA

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Koulutuksen loppuvaiheessa suoritetaan valtakunnallinen kirjallinen kuulustelu sekä siihen kuuluvat kudospreparaatit.

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

EPA-arviointi

Koulutusta arvioi puolivuositain erikoisalan vastuhenkilö, koulutuspaikan vastuhenkilö ja/tai lähikouluttajat erikoisalaan luodulla EPA-arvioinnilla.

EPA:t rakentuvat otsikoittain seuraavasti:

1. Suupatologinen osaaminen
2. Laadukas laboratoriotyöskentely, yksinkertaisen näytteen dissekointi
3. Laadukas laboratoriotyöskentely, haastavan näytteen dissekointi
4. Näytteiden tutkiminen ja immunohistokemialliset värjäykset lisätutkimuksina
5. Näytteiden tutkiminen ja immunofluoresenssitutkimukset lisätutkimuksina
6. Näytteiden tutkiminen ja molekyylipatologian tutkimukset lisätutkimuksina
7. Moniammatillisuus
8. Kudosnäytteen pikatutkimus
9. Patologian yksikön toiminta
10. Perehtyminen alan tutkimukseen
11. Suun limakalvosairaus-potilaan tutkiminen, hoitosuunnitelman laatiminen ja hoito (tapauskohtaisesti)

HAMMASLÄÄKETIETEELLINEN DIAGNOSTIIKKA / SUURADIOLOGIA

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Erikoistuva osallistuu valtakunnalliseen erikoishammaslääkärikuulusteluun.

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

EPA-arviointi

Koulutusta arvioi ja osaamisen edistystä arvioidaan puolivuositain erikoisalan vastuuhenkilö, koulutuspaikan vastuuhenkilö ja/tai lähikouluttaja.

Koejakson aikana käytössä olevat EPAt:

- Röntgenkuvien tulkinta 1.

Koejakson jälkeiset EPAt:

- Lasten radiologisten tutkimusten erityispiirteitä
- Meetingin pitäminen
- Konsultointi
- Yksilöllisen KKTT-kuvausohjeen laatiminen ja kuvauksen valvonta

HAMPAISTON OIKOMISHOITO

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

EPA-arviointi

Osaamisen edistymistä tarkastellaan EPA-arviointien avulla:

- Oikomishoidon alkututkimus
- Potilastapaus hoidonsuunnitteluseminaarissa
- Kliinisen potilastapauksen esittäminen valtakunnallisella foorumilla
- Kefalometrinen analyysi – terveyskeskus
- Kefalometrinen analyysi – sairaala
- Muotoiltavan kiinteän kojeen kaaren tai osakaaren valmistus

KLIININEN HAMMASHOITO / KARIOLOGIA JA ENDODONTIA

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Erikoistuvalla tulisi muodostua realistinen käsitys alan erikoislääkärin työstä ja omista edellytyksistään sekä motivaatiostaan kouluttautua

alalle. Samalla kouluttajille muodostuu arvio erikoistuvan kiinnostuksesta hakea tietoa ja kehittää osaamistaan ja valmiuksiaan toimia erikoisalalle tyypillisissä työtehtävissä ja toimenpiteissä sekä kyvystä työskennellä alalle ominaisissa tiimeissä ja työyhteisössä. Koejaksoa arvioidaan myös erikoistuvan hammaslääkärin vuorovaikutustaitoja sekä mahdollista erityisosaamista ja paineensietokykyä.

Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1.

Koejakso.

Kuulustelu

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu.*

EPA-arviointi

Osaamisen tasoa ja kehittymistä seurataan EPA-arviointien perusteella. EPA (entrustable professional activity), suomeksi ”luottamukseen perustuva pätevyys”, on ennalta määriteltyjen kriteerien mukaisen, erikoisalalle ominaisen toiminnon osaamisen karttumisen dokumentointi. Kariologian ja endodontian erikoistumiskoulutuksessa EPA-arvioinnissa keskitytään alan keskeisimpiin diagnostisiin ja klinisiin tehtäviin.

Koulutuksen aikana tulee suorittaa hyväksytysti 10–20 kariologian ja endodontian EPA:aa nousujohteisesti siten, että ne vastaavat sen hetkisen osaamistason vaatimuksia. Suoritettavien EPA-arviointien määrä voi vaihdella koulutettavien välillä, ja perustuu koulutettavan, ohjaajien ja alan vastuukouluttajan arvioon koulutettavan osaamisesta.

KLIININEN HAMMASHOITO / LASTEN HAMMASHOITO

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa hyväksytysti lasten hammashoidon valtakunnallinen erikoishammaslääkärikuulustelu.

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

Jos sivuosa-alueen suorittamiseen sisältyy kuulustelu, sovitaan siitä kyseisen oppialan erikoistumiskoulutuksen vastuuhenkilön kanssa.

EPA-arviointi

Lasten hammashoidon erikoistumiskoulutukselle on laadittu 5 EPAa.

Koejakson aikana suoritettavat EPAt:

- Lapsen BW-kuvaus polikliinisella käynnillä (jos koejakso perusterveydenhoidossa)
- Resiini-infiltraatio (jos koejakso perusterveydenhoidossa)
- Pulpotomia (jos koejakso erikoissairaanhoidossa)
- Maitohampaan tai pysyvän hampaan teräskruunut (jos koejakso erikoissairaanhoidossa)

Myöhemmässä vaiheessa käytössä olevat EPAt:

- Lapsen BW-kuvaus poliklinisella käynnillä
- Resiini-infiltraatio
- Pulpotomia
- Maitohampaan tai pysyvän hampaan teräskruunutus
- Pitkäaikaissairaana lapsen poliklinikkakäynti

KLINIINEN HAMMASHOITO / PARODONTOLOGIA

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Ennen koulutuksen päättymistä koulutettavan tulee osoittaa yliopiston määrittämällä tavalla, että hänellä on parodontologian alan erikoishammaslääkäriltä vaadittava osaaminen, joka täyttää valtakunnalliset erikoisalakohtaiset osaamistavoitteet. Osaamisen todentaminen tapahtuu toistaiseksi valtakunnallisella kuulustelulla.

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

Todistuksen suoritetusta erikoishammaslääkärikoulutuksesta antaa yliopisto.

EPA-arviointi

Parodontologian erikoishammaslääkärikoulutuksessa käytetään EPA-arviointia.

Toistaiseksi erikoisalalle on määritetty viisi koejaksolla suoritettavaa EPAa:

1. Parodontologinen diagnostiikka I – anamneesi, potilaan kliininen ja radiologinen tutkiminen
2. Parodontologinen diagnostiikka II – tutkimuslöydösten tulkinta, erotusdiagnostiikka ja diagnoosin asettaminen
3. Parodontologinen ammatillinen instrumentointi
4. Koejakson geneerinen arviointi
5. Peri-implanttimukosiitin ja peri-implantiitin diagnostiikka ja ei-kirurginen hoito

KLIININEN HAMMASHOITO / PROTETIIKKA JA PARENTAFYSIOLOGIA

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

EPA-arviointi

Osaamisen tasoa ja kehittymistä seurataan EPA-arviointien (etapit) perusteella. Protetiikan ja parentafysiologian erikoistumiskoulutuksessa EPA-arvioinneissa keskitytään alan keskeisiin diagnostisiin ja kliinisiin tehtäviin.

Koulutuksen aikana tulee suorittaa hyväksytysti 10–20 protetiikan ja parentafysiologian EPAa nousujohteisesti siten, että ne vastaavat sen hetkisen osaamistason vaatimuksia. Suoritettavien

EPA-arviointien määrä voi vaihdella koulutettavien välillä, ja perustuu koulutettavan aiemman hankkiman ammatillisen osaamisen tunnistamiseen sekä ohjaajien ja protetiikan ja parentafysiologian koulutuksen vastuuhenkilön arvioon koulutettavan osaamisesta.

Protetiikan osalta EPA-arvioinnit koostuvat potilaan purennan kuntoutuksesta irrotettavilla osaproteeseilla, kiinteillä hammaskantoisilla kruunu- ja siltaproteeseilla sekä implanttikiinnitteisillä rakenteilla. Parentafysiologian osalta EPA arviointi sisältää TMD potilaan tutkimisen, diagnostiikan ja hoidon eri osa-alueiden arvioinnit mukaan lukien vaikea-asteisen kipupotilaan moniammatillisena yhteistyönä toteutettavan hoidon.

SUU- JA LEUKAKIRURGIA

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

EPA-arviointi

Suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkärikoulutuksessa osaamisen arvioinnissa on käytössä seuraavat EPAt:

Koejakso

1. Dokumentointi sairauskertomukseen
2. Päivystyspotilaan hoidon kiireellisyyden arviointi

3. Suun ja leukojen alueen infektioiden diagnostiikka
4. Monisairaahan potilaan hampaiston saneeraus

Muut

1. Alaleuan viisaudenhampaan leikkauksellinen poisto
2. Komplisoitunut kasvomurtuma. Potilaan tutkiminen ja hoidon suunnittelu
3. Komplisoitunut kasvomurtuma. Leikkaushoito
4. Purennankorjausleikkaus. Potilaan tutkiminen ja hoidon suunnittelu
5. Purennankorjausleikkaus. Leikkaushoito
6. Suun ja kasvojen alueen vaativan kudospuutoksen korjaus. Rekonstruktioleikkauksen suunnittelu

TERVEYDENHUOLTO

Koejakso

Koejakso on osa erikoistuvan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistuvan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Koejaksoa koskevat ohjeet ja lomakkeet löytyvät [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.1. *Koejakso*.

Kuulustelu

Ajantasaiset valtakunnallisen erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta verkkosivuilta](#). Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. *Kuulustelu*.

EPA-arviointi

Koulutettavan osaamisen arviointi tapahtuu vähintään puolivuositain tapahtuvissa koulutettavan, lähikouluttajan ja vastuukouluttajan tapaamisissa, joissa käydään läpi koulutettavan laatimaa kirjallista oppimisreflektiota. Reflektointi jäsentyy koulutusohjelman

osaamistavoitteiden mukaisesti ja on karttuva. Reflektoinnissa koulutettava arvioi sitä, miten teoriaopinnot ja käytännön koulutus ovat auttaneet saavuttamaan koulutusohjelman osaamistavoitteita. Tapaamisessa arvioidaan reflektoinnin pohjalta, mikä on auttanut osaamisen karttumisessa, mitä osaamista vielä tarvitaan ja miten osaamista täydennetään.

EPA:t tukevat karttuvaa arviointia. Niiden avulla arvioidaan koulutettavan osaamista terveydenhuollon erikoishammaslääkäriin keskeisissä tehtävissä. Terveydenhuollon erikoishammaslääkärikoulutuksessa ovat käytössä seuraavat EPA:t:

- Muistutus terveydenhuollossa
- Häirintä ja epäasiallinen kohtelu
- Suunterveyttä määrittävät sosiaaliset tekijät ja suunterveys omassa toimintaympäristössä
- Terveyden edistämisen teoriat ja menetelmä
- Sairauksien ehkäisy ja terveyden edistämisen hankkeiden suunnittelu, toteutus ja arviointi
- Viranomaisten terveysturvontaa ja –suojelua koskevat tehtävät ja terveysturvontajärjestelmien torjunta
- Kehityskeskustelujen käyminen esihenkilön roolissa
- Varhaisen puuttumisen keskustelujen käyminen esihenkilön roolissa
- Rakentava palautekeskustelu